

Harmonisatie grondslagen Bisdom Groningen-Leeuwarden

In het kader van de samenvoeging van de 80 huidige parochies tot 19 nieuwe parochies is het van belang dat de balansen van de afzonderlijke parochies worden samengevoegd. Omdat in het verleden van verschillende uitgangspunten kan zijn uitgegaan, is het van belang dat bij de start van de nieuwe parochie uniforme waarderingsgrondslagen gehanteerd worden. Deze grondslagen zijn binnen de staf van het bisdom bepaald en zijn in dit stuk vastgelegd. Voor alle duidelijkheid: de grondslagen gelden dus vanaf de beginbalans van de nieuwe parochie, maar mogen al eerder gehanteerd worden indien dit door de afzonderlijke parochies wenselijk wordt geacht.

1. Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen onroerende zaken		
Aard gebouw		Grondslag
Kerken/kapellen in pastoraal gebruik		Pro memorie (PM)
Pastorie (bewoond door pasto(o)r)		60% van de WOZ-waarde
Parochieel centrum		60% van de WOZ-waarde
Gebouw in verhuur	als woonhuis	Taxatiewaarde in verhuurde staat, eventueel 60% WOZ-waarde
	als bedrijfsruimte	Taxatiewaarde in verhuurde staat, eventueel 9 tot 11 maal jaarlijkse huur, maximaal WOZ-waarde
Gebouwen bestemd voor verkoop		Taxatiewaarde bij vrije verkoop, eventueel WOZ-waarde

Waarderingsgrondslagen overig	
Aard	Grondslag
Aandelen	tegen beurskoers per 31 december
Obligaties	tegen beurskoers <u>of</u> a pari

Aanvullende toelichtingen / uitgangspunten:

- Bij het vaststellen van de waarde van verhuurde objecten kan het huurcontract informatie leveren voor de vaststelling van de waarde. Wel dient men te bedenken dat reeds lang lopende huurcontracten even tegen het licht van de huidige realiteit gehouden moeten worden.
- Bij gebruik van het woord 'taxatie' wordt niet per sé een officieel taxatierapport bedoeld. Voor de inschatting van de waarde van woonhuizen en nieuwe gebouwen volstaat een waardebepaling op basis van ervaring en gezond verstand.
- Voorstel eenmalig rekenmodel t.b.v. verdeling algemene reserves:
Teneinde een goede grond te leggen onder het vaststellen van de sleutel die gehanteerd gaat worden voor het bepalen van de algemene reserves bij de samenvoeging van de parochies, wordt eenmalig en voor intern gebruik een inventarisatie gemaakt van de waarde van alle gebouwen, dus ook van die normaal in de 'categorie PM' vallen (kerken, door pasto(o)r bewoonde pastorie, parochiecentra). De waarde wordt daarbij bepaald op 60% van de WOZ waarde.
- De harmonisering van de waarderingsgrondslagen en de daarmee gepaard gaande herwaardering van de onroerende zaken blijft in de balans zichtbaar middels de post: "Reserve herwaardering onroerend goed". De WOZ beschikkingen zullen vervolgens jaarlijks tot een herwaardering leiden.
- Herwaardering loopt via de Resultatenrekening onder toevoeging van een specifieke toelichting.

2. Investeringsgrens inventaris

De investeringsgrens voor inventaris ligt bij € 1.000,--.

De inventarisonderdelen t.b.v. de inrichting van bijv. een kantoor of een vergaderzaal worden gezien als één investering.

3. Afschrijvingspercentages

- ✓ Kerken of kapellen: geen afschrijving
- ✓ Pastorie (bewoond): geen afschrijving
- ✓ Parochieel centrum: geen afschrijving
- ✓ Kleine verbouwingen: 10 jaar / 10%
- ✓ Inventaris: 5 jaar / 20%
- ✓ Computerapparatuur: 3 jaar / 33,3%

4. Voorzieningen en Reserves

Het vermogen van de samengevoegde parochies gaat over naar de nieuwe parochie. Met betrekking tot bestemmingsreserves en eventuele "oormerking" van onderdelen van het eigen vermogen kunnen zich bijzondere situaties voordoen.

Voorzieningen en Reserves	
Onderscheid voorzieningen en bestemmingsreserves	
Voorziening heeft betrekking op onderhoud of op afdwingbare verplichting waarvan omvang onzeker is (reorganisatie)	Bestemmingsreserve is onderdeel van eigen vermogen dat door bestuur (of derden) is geëtiketteerd voor een bepaald doel (eerder bestuursbesluit).
Dotatie aan voorziening vormt een last in de exploitatierekening?	Toevoeging aan een bestemmingsreserve vindt plaats uit resultaat of door overboeking uit algemene reserve (op basis van bestuursbesluit)

Aanvullende toelichting / uitgangspunten

- De genoemde etikettering vraagt om het kunnen overleggen van een notariële akte of een in een verslag vastgelegd bestuursbesluit.
- Advies: belast het nieuwe bestuur zo min mogelijk met bepalingen die de beleidsruimte inperken.
- Er zijn soms bijzondere gevallen waar rekening mee gehouden moet worden. Deze dienen zorgvuldig vastgelegd te worden voorafgaand aan de samenvoeging.

Omgaan met bestemmingsreserves

- Vallen ook onder de nieuwe parochie.
- Voor zover afkomstig van derden houden zij hun bestemming
- Andere bestemmingsfondsen vallen onder de bevoegdheden van het nieuwe bestuur.

N.B. In de aanloop naar de samenvoeging kunnen besturen van samen te voegen parochies schriftelijke afspraken maken waarin zij vastleggen dat een gedeelte van het binnen de afzonderlijke locaties opgebouwde vermogen specifiek bestemd wordt voor locaties. Overigens betreft dit slechts een administratieve scheiding van vermogen, het beheer van de feitelijke middelen worden in alle gevallen overgedragen aan de nieuwe parochie (er blijven dus geen middelen achter op de oude locatie(s)).

Rentebaten uit vermogen t.b.v. jaarlijkse exploitatie

Hoe gaan we hier mee om?

- Wanneer een parochie structureel de rente-inkomsten nodig heeft voor de exploitatie is er sprake van een ernstige situatie. Stelregel is dat de exploitatie gevoerd moet kunnen worden uit geld dat binnenkomt uit kerkbalans en overige bijdragen van parochianen. Dit gaat ten koste van het instandhouden van het vermogen.
- Om het vermogen in stand te houden wordt met ingang van de begroting 2015 jaarlijks een van te voren bepaald percentage rente aan de algemene reserve en de bestemmingsreserves toegevoegd. Dit percentage is gelijk aan de gemiddelde inflatie zoals het CBS over de 3 laatst bekende afgesloten kalenderjaren heeft vastgesteld. De rentetoevoeging moet zowel in de begroting als in de jaarrekening zichtbaar gemaakt worden. Het te hanteren percentage wordt vooraf door het bisdom bekend gemaakt in de begrotingsbrief en opgenomen in de Diocesane Regelingen.

Wanneer bij de start van de nieuwe parochie gekozen wordt voor het zichtbaar houden van (een deel van) de algemene reserve per locatie, dan moet het volgende in acht worden genomen:

- Dit moet worden gezien als een noodzakelijk startsituatie, lokale gemeenschappen kunnen niet eindeloos aanspraak blijven maken op historie – de blik moet vooruit gericht zijn naar de missionaire opdracht en actieve participatie aan de nieuwe parochie
- De lokale reserves moeten goed gedocumenteerd worden en voor het deel van de algemene reserve dat lokaal wordt geormerkt moet een tijdstip worden bepaald waarop deze reserve overgaat in de algemene reserve van de nieuwe parochie. Lokale inspanningen moeten zichtbaar lokaal besteed worden. Hier kan het bestuur op sturen.

5. Onderhoud en onderhoudsvoorziening

Hier worden de volgende spelregels in acht genomen:

- De afzonderlijke parochies brengen in kaart welk onderhoud in de komende periode (bijvoorbeeld zes jaar) daadwerkelijk aan de betrokken gebouwen zal worden uitgevoerd.
- Op de te verwachten uitgaven brengt men de jaarlijkse dotaties aan de onderhoudsvoorziening voor dezelfde periode in mindering.
- Voor zover sprake is van groot onderhoud waarvoor subsidies dan wel opbrengsten uit speciale acties te verwachten zijn, worden deze opbrengsten eveneens op de te verwachten onderhoudskosten in mindering gebracht.
- Het saldo dat resteert na aftrek van deze dotaties vormt een goed vergelijkbare startpositie voor de datum van samenvoeging.

Aanvullende toelichting / uitgangspunten

- Voor alle gebouwen dient een onderhoudsdotatie te worden gedaan.
- De Meerjarige Onderhoudsplannen (MOP's) dienen als basis voor de berekening van de dotatie. Deze zijn ofwel door de Stichting Oude Groninger Kerken opgesteld (niet-monumentale panden), danwel door de Monumentwacht (monumentale plannen). De duur van de MOP's bedraagt minimaal 6 jaar.
- De jaarlijkse dotatie wordt bepaald aan de hand van de onderhoudsplannen, waarbij tevens rekening gehouden dient te worden met eventuele subsidies dan wel opbrengsten uit speciale acties.
- Bij gebouwen waar tot nu toe een onderhoudsvoorziening ontbreekt, wordt deze nu ingevoerd. Ook wanneer de exploitatie daartoe geen ruimte biedt, vindt jaarlijks de berekende dotatie plaats. Dit kan ertoe leiden dat het eigen vermogen op 0 komt te staan of zelfs negatief wordt; dit vraagt om een beleidsmatige toelichting m.b.t. de financiële positie van de parochie.

Bisdom Groningen Leeuwarden

Vorzieningen, voorbeeld (1)

In Christo Confidens

Gebaseerd op 6 jarige cyclus (voorkeur langer)

Locatie A	Dotaties o.b.v. MOP	67.500		Verzekerde waarden	4.500.000		
	Dotatie	67.500		Voorziening	925.000		
Locatie B	Dotaties o.b.v. MOP	41.250		Verzekerde waarden	2.750.000		
	Dotatie	27.500	41.250	Voorziening	450.000		
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Locatie A	Plan	27.000	8.000	84.000	22.000	24.000	1.225.000
	Acties / sponsoring						-375.000
Locatie B	Plan	29.000	480.000	11.000	42.000	110.000	12.500

**Afspraken: Dotatie o.b.v. Meerjaren Onderhoudsplannen
Minimum voorziening voor onvoorzien 2% verzekerde waarde!**

Wat te doen, als financiële middelen ter uitvoering van onderhoud onvoldoende zijn?
Als er wel financiële middelen zijn, doch de rentebaten daarvan nodig zijn voor een sluitende exploitatie, dan ontstaat een exploitatietekort bij gebruik van deze middelen voor daadwerkelijke onderhoudskosten.

6. Toedeling kosten / Resultaatbestemming

De nieuwe parochie kent één administratie en dus ook één begroting en één jaarrekening. Voor het draagvlak van de begroting is het nodig dat de locatieraden en werkgroepen onderbouwd kunnen aangeven welke middelen zij jaarlijks nodig hebben voor de door henzelf uit te voeren activiteiten (binnen het vastgestelde beleid). Het verdient derhalve aanbeveling om de exploitatiebegroting per locatie (geloofsgemeenschap) vorm te geven middels het toekennen van de benodigde budgetten. Hierbij is het belangrijk om de actie kerkbalans per lokale geloofsgemeenschap te blijven organiseren (het versturen van de brieven en de afhandeling van de toezeggingen). De opbrengsten zelf vormen onderdeel van de totale begroting van de parochie en staan dus niet ter beschikking van de locatieraad¹. Het beheer van budget voor algemene kosten van de parochie (persoonskosten pastoraal team, centraal secretariaat e.d.) ligt bij het parochiebestuur.

Aanvullende toelichting / uitgangspunten

- Om een goede toedeling van de kosten te kunnen maken zijn en blijven exploitatieoverzichten per locatie / geloofsgemeenschap noodzakelijk. Deze overzichten zijn tevens een belangrijk beleidsinstrument voor het bestuur.
- T.b.v. de toedeling van de gemeenschappelijke kosten kan gekozen worden voor een verdeelsleutel op basis van de pastorale inzet, zijnde "de productiegegevens" van de locatie. Om schommelingen op te vangen, kan gekozen worden voor een 3-jarig voortschrijdend gemiddelde. Alternatieven: het vermogen (financiële draagkracht) van de locaties, betaald bedrag aan DSF-bijdrage over 3 jaren enz.
- Kostentoe rekening dient gerelateerd te zijn aan een meerjarenbeleidsplan.

Resultaatbestemming

- Indien gekozen is voor een toevoeging aan een bepaalde bestemmingsreserve, dient een en ander verwerkt te worden via de exploitatierekening.
- Het saldo van de exploitatieresultaten van de locaties / geloofsgemeenschappen wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van de nieuwe parochie.

¹ Voor wat betreft de ontvangst van de gelden moet globaal de volgende keuze worden gemaakt: de kerkbalans wordt "op locatie" ontvangen (bijv. op een apart bankrekeningnummer per locatie onder bevoegdheid van het parochiebestuur) of op een algemeen bankrekeningnummer.